

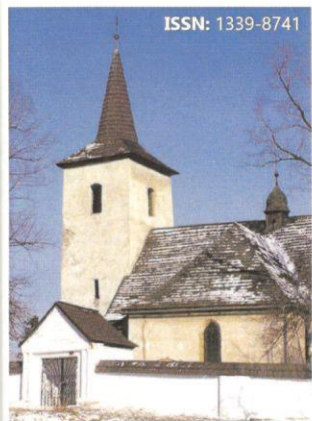
LUDROVSKÝ HLÁSNIK

OBČASNÍK OBYVATEĽOV OBCE LUDROVÁ

DECEMBER 2020

ROČNÍK: XXIV.

ČÍSLO: 1



Vianočný čas „tak inak“

Opäť je tu ten krásny vianočný čas. Čas, kedy ľudia viac ako inokedy otvárajú svoje srdcia a sú k sebe bližší. Každý z nás sa teší na krásne chvíle, strávené v kruhu najbližších, kde spoločne spomíname na roky minulé a porovnávame,



ako sa oslavovali sviatky kedysi, a ako je tomu dnes. V súčasnej dobe, kedy celý svet bojuje s pandémiou koronavírusu, budú tieto sviatky úplne iné. Hlavné preto, že veľa príprav a nákupov, aby bolo všetko dokonalé, nám obmedzia opatrenia Vlády Slovenskej republiky smerované k zamedzeniu šírenia Covid-19. Čo nám však obmedziť nemôžu, je, aby tieto vianočné sviatky boli u všetkých nás naplnené pravou radosťou, šťastím a láskou v kruhu našich najbližších.

Viac ako všetko, hlavne to materiálne, si uvedomme, že Vianoce sú sviatky narodenia Ježiša Krista. Pri príležitosti konca tohto náročného kalendárneho roka vám chcem poďakovať za všetku odvedenú prácu v prospech našej obce Ludrová.

Prajem vám všetkým hlavne pevné zdravie, veľa Božieho požehnania a množstvo osobných a pracovných úspechov.

Prežítte krásne vianočné sviatky a úspešne vstúpte do nového roku 2021.

Peter Slimák, starosta obce

Vitajte nám Vianoce!

Ani sa nám veriť nechce, že uplynul ďalší rok, a opäť sú tu Vianoce. Tieto chvíle tajomného a pre veriacich radostného očakávania príchodu Ježiša Krista na tento svet v tejto uponáhľanej dobe otázok aj odpovedí sú náplasťou na mnohé ubolené srdcia.

Ale sú zároveň aj krátkou chvíľkou, aby sme sa včas spamätali a začali rozpoznávať pravé hodnoty v našom živote.

Mali sme dosť času duchovne sa pripraviť, vyčistiť si pamäť a svedomie, a tak smelo kráčať do kostola, sláviť sviatky pokoja a radosti. Nech hlas vianočných zvonov v predvečer Vianoc otvorí radosťou naplnené srdiečka detí tešiacich sa na darčeky, ako aj na krásne chvíle pri speve vianočných piesní v kruhu súrodencov, rodičov aj blízkych príbuzných.

Každý, kto si v čase Adventu urobil zodpovedne duchovnú prípravu ku vianočným sviatkom, zaiste pri účasti na sviatočnej bohoslužbe, bude pociťovať príjemnú pohodu, ktorá cez modlitby a vianočné spevy nás robí v kostole jednou farskou rodinou.

Prajeme každému, či je veriaci, alebo neveriaci a rozhodne sa v sviatočných dňoch Vianoc vstúpiť do nášho kostola, ktorý naši predkovia tu na Stráni nám postavili pred 192 rokmi, aby tam vstúpil a našiel to, čo dnes mnohí hľadajú, pokoj duši.

Pred rokom nám náš verný rodák, redaktor Michal Domenik poukázal, čo všetko jedinečné, vzácné aj krásne u nás v dedine máme. Preto my, ešte spievajúci vaši dôchodcovia, keď môžeme a vládžeme ešte sa snažíme spevom v kostole spestriť a skrášliť spev. Veľmi úprimne medzi nás aj takto pozývame mladšie speváčky aj spevákov do nášho zboru, ktorý pretrval 60 rokov. Všetkým prajeme veselú a milostiplnú vianočnú sviatku a šťastný Nový rok.

Klub dôchodcov Ludrová

Klub dôchodcov Ludrová,
Ilustračné foto: ZŠ/MŠ Ludrová

PREČÍTAJTE SI V ČÍSLE

Čo priniesol rok 2020 v Ludrovej?

STRANY 2-5

Zo života našej školy a škôlky

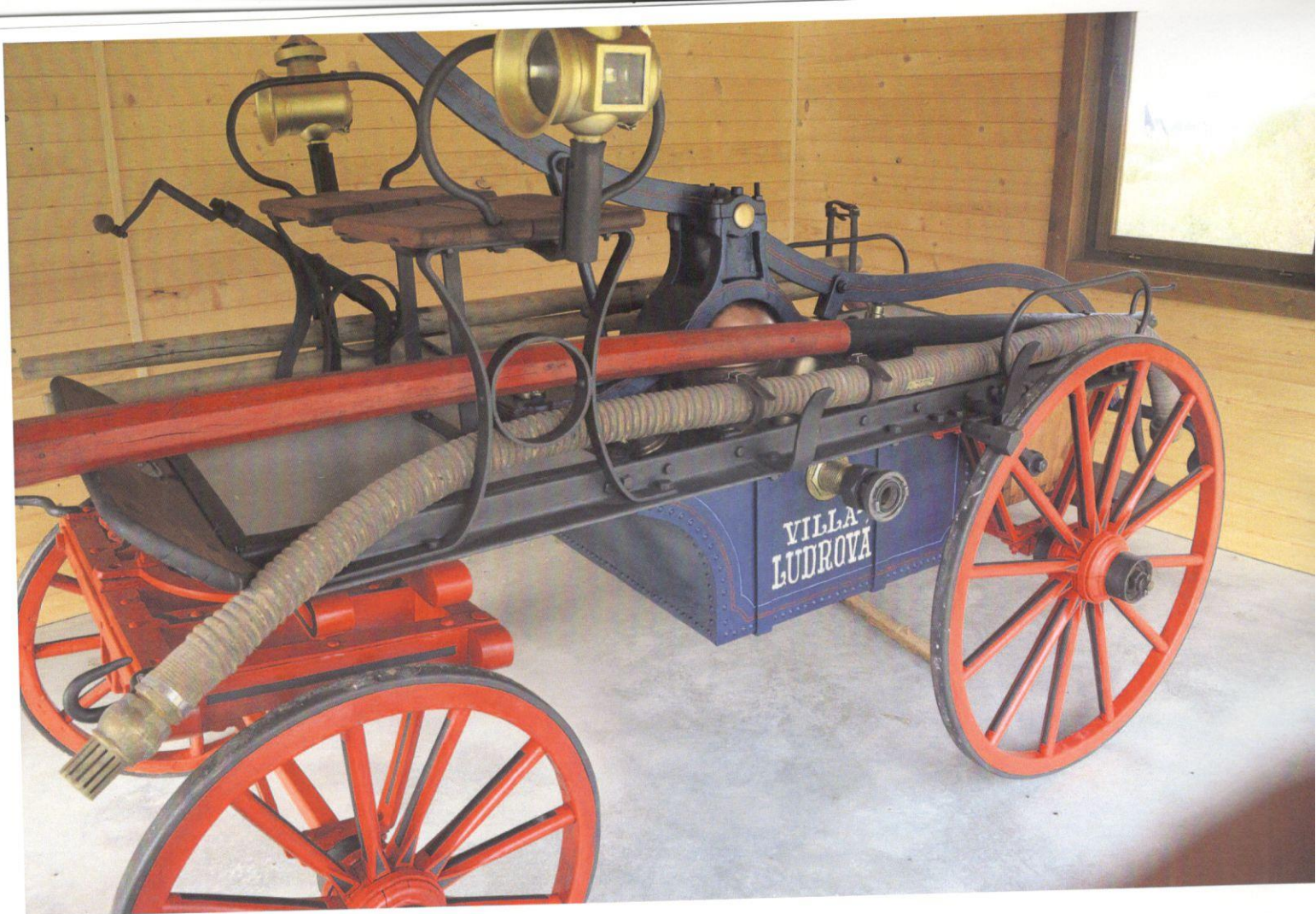
STRANY 6-8

Významá osobnosť obce oslávila 90 rokov

STRANA 11

Futbalová sezóna poznačená pandémiou

STRANA 12



Čo priniesol rok 2020 v Ludrovej?

Minister v Ludrovej, úspešné projekty za desaťtisíce eur a aj 100 tisíc eur pre Dom smútku.

Napriek nepriaznivej situácii, ktorá poznačila už končiaci rok pandémie Covid19 a aj veľkou júnovou povodňou, obec realizovala v roku 2020 naplánované investičné akcie. Každá z nich bola financovaná čiastočne z dotácie a z rozpočtu obce.

Na projekt „Zníženie energetickej náročnosti budovy Materskej školy“ sme získali financie z Environmentálneho fondu vo výške 65 000 eur. Na rekonštrukciu Požiarnej zbrojnice nám prispelo Ministerstvo vnútra SR dotáciou 29 964,13 eur a na tretí projekt „Spájajú nás technické pamiatky múzea tlače v Nowom Targu a Múzea ručnej výroby papiera v Ludrovej“ sme prostredníctvom cezhraničného mikropojektu získali 39 897 eur.

Rekonštrukcia materskej školy

Práce na Materskej škole, sme realizovali už od roku 2019 kedy sme z prostriedkov obce vymenili všetky zostávajúce okná. V roku 2020 sme pokračovali ďalej a začali sme s rekonštrukciou a zateplením strechy a zo spo-

mínanej dotácie sme zateplili obvodové múry a natiahli novú fasádu. V tejto fáze sme z projektu vypustili zateplenie a odizolovanie základov stavby. V dôsledku povodne, ktorá sa prehnala našou obcou v júni tohto roka, nám zatopilo celú kotolňu čo spôsobilo zatekanie spodných vôd do objektu. Keďže Úrad vlády SR nám poskytol dotáciu 20 000 eur na zmierňovanie škôd na obecnom majetku po povodni, použili sme ich na tento účel a novembri sme zateplili a odizolovali základy.

Z celého projektu zostalo nezrealizované len vyregulovanie vykurovacej sústavy, ale to sa budeme snažiť realizovať v rámci bežnej údržby počas budúceho roka.

Rátame teda, že zateplenie nám priniesie značné úspory na vykurovaní, ktoré bolo po povodni potrebné taktiež vymeniť, firma prevádzkujúca kotolňu a dodávajúca teplo, zakúpila nový kotol, vybudovala nový sklad paliva, vymenila obehové čerpadlá a servo-regulátory. Takže máme všetko „nové“ a verím, že aj toto priniesie svoje ovocie v podobe šetrenia energií.

Úpravy sme vykonali aj vo vnútri budovy, kde sme zrekonštruovali chodbu na hornom poschodí a schodisko. Natiahli sa nové omietky a vymaľovali sa sokle a zábradlia. Budovu máme teda vo väčšej miere zmodernizovanú a veríme, že naše deti sa v nej budú cítiť šťastne a príjemne. Momentálne máme otvorené dve triedy, spolu 40 detí. Niekoľko detí nám odbudlo v nadväznosti na otvorenie novej Materskej školy v Liptovskej Štiavnici. Niektoré však ostali aj ďalej u nás, za čo im veľmi

pekne ďakujeme. Celkovo sme v roku 2019 a 2020 na Materskej škole preinvestovali 150 049,53 eur.

Zbrojnica je už budova, s ktorou sa možno pochváliť

Druhou budovou, ktorú sa nám v roku 2020 podarilo dostať do moderného šatu, je hasičská zbrojnica. K spomínanej dotácii 29 964,13 eur sme priložili finančné prostriedky aj z obce - približne 50 tisíc eur. Na budove sme spevnili základy, pristavili schodisko a podkrovných priestorov, zateplili obvodové plášte, vymenili strešnú krytinu, a tiež uprili priestor vstupu do budovy. Časť podkrova sme zateplili a v týchto priestoroch sme vyrobili odpočívaciu miestnosť pre hasičov s sprchou a WC.

Vznikol tak plne funkčný priestor vhodný na prípadné prenocovanie hostí z družobných obcí. Skrášlili sme aj vstup do zbrojnice, kde sme vyložili zámkovou dlažbou a urobili odvodnenie z hlavnej cesty. V rámci vnútornej rekonštrukcie sme vybudovali novú podlaž v garáži a už v minulých rokoch si sami obnovili vnútorné miestnosti, natiahli nové omietky, vybudovali WC, urobili obklady takže aj táto budova je komplexne zrekonštruovaná.

Budovu zbrojnice postavili naši predkovia pred viac ako 70 rokmi minulého storočia. Jej časť dokonca pochádza ešte zo skoršieho obdobia, niekedy okolo 1930. Jej rekonštrukcia bola už viac ako potrebná a výsledkom je

dôstojný architektonický celok zodpovedajúci súčasnej dobe.

Je treba poznamenať, že bez dotácie z Ministerstva vnútra by sme sa do nej asi nepúšťali, takže možno povedať, že sa stala spúšťačom rekonštrukčných prác. Počas samotnej realizácie sa ukázali veci, ktoré bolo treba urobiť navyše oproti plánu. Bol to napríklad strop podkrovia, aby bol stabilný a bezpečný vystužili sme ho novou železobetónovou konštrukciou, taktiež kompletnou výmenou strešnej krytiny sme pripravili aj prednú časť podkrovia na prípadné prerobenie. Celkovo nás rekonštrukcia Požiarnej zbrojnice stála 79 471,23 eur.

Rozšírili sme expozíciu Múzea ručnej výroby papiera

V rámci cezhraničného projektu s poľským mestom Nowy Targ sme skrášlili a rozšírili expozíciu Múzea ručnej výroby papiera. V blízkosti hlavnej budovy bola postavená zrubová vitrína na vystavenie ručnej hasičskej striekačky pochádzajúcej z roku 1905. Táto bola tiež kompletne zrekonštruovaná odbornými rukami nášho umelca Štefana Pudiša. V rámci rekonštrukcie bola kompletne rozmontovaná a následne podľa dostupných fotografií uvedená do pôvodného stavu.

Do interiéru múzea boli vyrobené výstavné vitríny určené na vystavenie artefaktov, spojených s ručnou výrobou papiera, rôzne historické papiere a papierenské sitá na ručnú výrobu.

Štvrtou aktivitou bola výstavba chodníka vedúceho k minerálnemu prameňu Medokýš. Je to drevený chodník osadený na betónových pätkách, keďže celé predmetné územie je podmosené a chodník, ktorý sme vybudovali z travertínových platní v roku 2012 je už upadnutý do terénu. V rámci chodníka sme osadili náučné informačné panely, ktoré informujú o kultúrnych a prírodných pamiatkach, ktoré sa nachádzajú v katastri našej obce a jej blízkom okolí.

Poslednou hmotnou aktivitou bola výroba papierenských sit určených na ručnú výrobu papiera. Jedno sito sme vyrobili s erbom obce Ludrová a druhé s erbom mesta Nowy Targ.

V projekte boli naplánované ešte tzv. mäkké sprievodné aktivity spojené s jeho prezentáciou a otvorením. Na tejto akcii sa mali podieľať aj partneri z Poľska, ale všetko ovplyvnila a znemožnila nepriaznivá epidemiologická situácia spojená s vyhlásením mimoriadneho stavu a zákazu zhromažďovania. Predpokladáme a dúfame, že situácia sa jarných mesiacoch upokojí a projekt kompletne ukončíme.

Následky povodne sa podarilo likvidovať

Následky, ktoré spôsobila u nás povodeň v júni tohto roku sa nám postupne podarilo odstrániť. V prvom momente nám „pomocnú ruku“ podali miestni podnikatelia, vlastníci ťažkej techniky, pomocou ktorej sme vykonali prvé záchranné práce už počas povodne a bezprostredne po nej. Ďalšie mechanizmy poskytl Brigáda Hasičského záchranného zboru zo Žiliny a v ďalších dňoch po povodni to boli stroje Slovenského vodohospodárskeho podniku. Veľké množstvo práce odvedli taktiež členovia dobrovoľného hasičského zboru z našej obce a z blízkeho okolia. Stavbou povodňových bariér sa snažili zamedziť vybrežiu potoka, odčerpávali zatopené priestory pivníc, garáží, drevární a iných priestorov taktiež odťahovali zapadnuté automobily, sprejzadňovali cesty...

Po zrealizovaní prvotných záchranných prác sme začali s odstraňovaním následkov povodne. Išlo hlavne o odstraňovanie naplavenín v



podobe skál, bahna, konárov a iných odpadov. V dostupných priestoroch sa tieto práce realizovali prostredníctvom bagrov a nákladných automobilov, kde to nebolo možné nám pomocnú ruku, podali vojaci Ozbromých síl SR, tiež odsúdení z ústavu na výkon trestu z

Ružomberka, ale aj už spomínaní členovia hasičského zboru, zamestnanci obce a iní dobrovoľníci. V sobotu 18.7. sa uskutočnila brigáda, na ktorej sa zúčastnili dobrovoľníci z celého Slovenska na čele s Ministrom zdravotníctva Marekom Krajčím. Ten našej obci symbolicky

odovzdal finančnú pomoc z rezervy Preds vlády SR vo výške 20 000 eur.

Bezprostredne po povodni našu obec navštívili aj iní ústavní činitelia štátu - Predseda Žilinského samosprávneho kraja Erika Jurňáková spolu s poslancom Národnej rady SR Richardom Vašečkom. Následky katastrofy osobne v Ludrovskej doline pozrel aj minipôdohospodárstva Ján Mičovský. Všetci sa zhodli, že to čo po sebe zanechala povodeň, je hrozné, no nik z nich nevíť nepochybne nenavrhol konkrétnu pomoc. Musíme si teda poradiť sami a jednotlivé škody sme začali postupne odstraňovať.

Stalo sa tak najmä s veľkým príspevom jednotlivých subjektov, ktorým bola spôsobená škoda, či už išlo o Povodie Váhu alebo Správu ciest ŽSK, a samozrejme aj o samotných občanov obce. Napríklad porušenú reguláciu pokiaľ v rôznych miestach obce vybudovalo Povodie Váhu nanovo, buď formou betónových panelov alebo lomového kameňa. V mnohých prípadoch upravili aj časti kde sa pred povodňou regulácia nenachádzala. Správa ciest Žilinského samosprávneho kraja vystavala nový oporný múr pri ceste III. triedy na vyšnom konci, a na viacerých miestach zastabilizovala jeho poškodenie.

Obec v rámci zabezpečovacích prác realizovala aj tzv. stabilizáciu stavieb, ktoré boli značne podmyté, a hrozilo ich zrútenie. Na týchto prácach sa ešte pracujeme keďže niektoré následky sa prejavili až teraz.

Obrovský kus práce vykonali Štátne lesy a Povodie Váhu v Ludrovskej doline, ktorá nepatrí z hľadiska katastra našej obci (patrí Ružomberku a Liptovskej Štiavnici), ale poďakujeme ju za našu. Za koordinácie a pomoci lesníka Ľubomíra Uhrinu z urbáriátu Liptovskej Štiavnicu kompletne sprístupnili dolinu.

Ťažké mechanizmy prebágrovali stovky nanoseného materiálu, a tak dostali potok do pôvodného toku. Pomocnú ruku podali tiež Mestské lesy Ružomberok a Juraj Švoš a PD Ludrová, ktorí poskytli posypový materiál na finálne zrovnanie cesty. Bez pomoci všetkých spomenutých by dolina ostala neprístupná pre akúkoľvek dopravu.

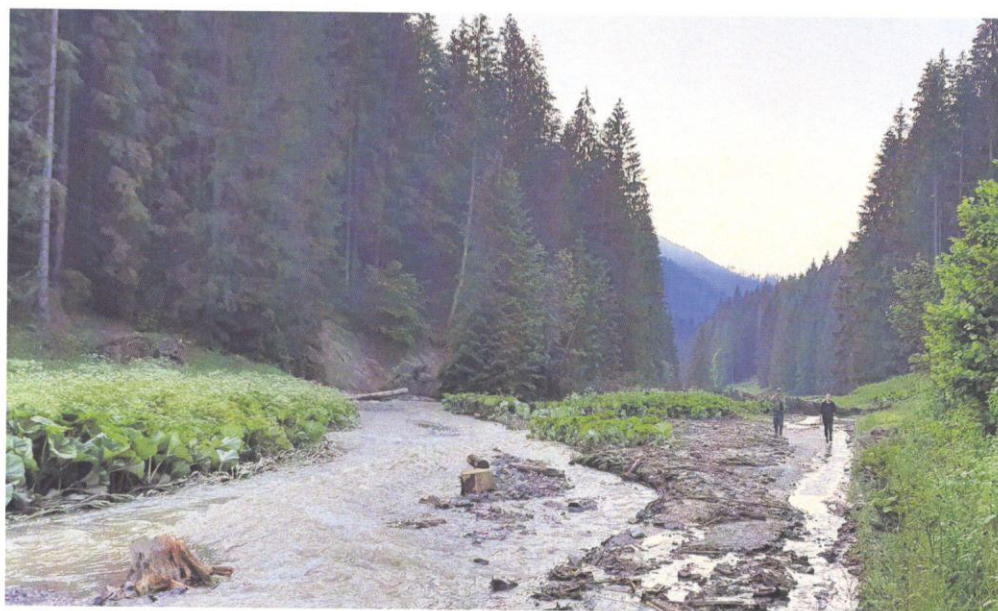
Toto sú v skratke opísané subjekty a aktivity, ktoré sa realizujú a pomáhajú pri odstraňovaní následkov povodne. Z materiálnych škôd na majetku obce sa nám čiastočne podarilo sfunkčoniť vykurovacie telesá v kultúrnom dome. Všetky pivničné priestory už v Kultúrnom dome ale aj Materskej škole sú stále zavlhlé a nemôžeme pristúpiť k ich úplnej oprave a rekonštrukcii.

Aj pre tieto skutočnosti v našej obci stále platí II. stupeň povodňovej aktivity, aby následky po povodni mohli byť všetky odstránené a následne sme požiadali o ich refundáciu. Do dnešného dňa obec zrealizovala záchranné a zabezpečovacie práce za 30 000 eur. Na pomoc občanom, ktorým povodeň spôsobila materiálne škody bol zriadený transparentný účet, a doteraz sa naň vyzbieralo 5771,48 eur. Všetkým darcom srdečne ďakujeme a prostriedky rozdelíme medzi poškodených občanov.

Veľké poďakovanie chceme vyjadriť tiež všetkým, ktorí v týchto neľahkých chvíľach akýmkoľvek spôsobom pomohli pri odstraňovaní následkov júnovej povodne v našej obci. Srdečne ďakujeme.

Ďalšie aktivity obce

Za pochodu pracujeme na budovaní areálu oddychovej zóny, ktorá vzniká pri detskohrisku v lokalite Riadok. Pristúpili sme k jeho oploteniu, aby sme zvýšili bezpečnosť sa hrajúcich detí. Zamedzili sme priamemu





vybehnutiu na cestu III. triedy, ktorá je dosť frekventovaná. V plánoch tohto roku bolo aj skrášlenie danej lokality výsadbou drevín, na ktorú sme získali finančné prostriedky od Slovenskej agentúry životného prostredia vo výške 8496,77 eur.

Z predmetnej dotácie budú vysadené stromy v troch lokalitách - v oddychovej zóne na „Riadku“, v školskej záhrade a pri Múzeu ručnej výroby papiera. Realizácia projektu bola do odvolania pozastavená z dôvodu pandemickej situácie.

V marci sme sa zapojili do výzvy Predsedu vlády na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie na obnovu vojnových hrobov na rok 2020. Požiadali sme o finančné prostriedky na obnovu pamätníka SNP v Ludrovskej doline a pamätníka pri Obecnom úrade. O poskytnutí dotácie rozhodol Úrad vlády až v novembri vo výške – 4 900 eur. Oprava pamätníka SNP v Ludrovskej doline a 1100 eur Renovácia pamätníka pri Obecnom úrade Ludrová. Nakoľko procesné úkony a poveternostné podmienky nedovoľujú tieto práce realizovať v tomto roku, rekonštrukciu presunieme na rok 2021.

Z neúspešných žiadostí o dotáciu spomeniem žiadosť na rekonštrukciu sociálnych zariadení v Základnej škole, kde sme z Ministerstva financií žiadali 13 000 eur, no z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov nám dotácia nebola pridelená. Uchádzali sme sa tiež o dotáciu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR na prácu s mládežou v rámci ktorej sme plánovali zamestnať koordinátora na prácu s touto kategóriou našich občanov. Žiadali sme o 17 999 eur no neboli sme úspešní. Dôvodom neúspechu uvedeným v rozhodnutí bola veľkosť našej obce a počet zapojených „mládežníkov“.

Stotisíc eur pre Dom smútku

V máji sme zadali požiadavku na vypracovanie projektu rekonštrukcie Domu smútku, ktorý bol postavený v 70. rokoch minulého storočia a je značne opotrebovaný a zničený. V tomto čase je už hotová a začali sme s vybavovaním stavebného povolenia. K realizácii chceme pristúpiť v budúcom roku a jej financovanie v hodnote cca 100 000 eur zabezpečíme z ušetrených prostriedkov rezervného fondu obce z predchádzajúcich rokov.

Peter Slimák, starosta

Vinš dôchodcov

*Na Vianoce, keď svet stíchne,
nech Vám Božie dieťa vdýchne,
pokoj, radosť a posilu,
nielen v túto svätú chvíľu,
ale taktiež v Novom roku,
nech Vás vedie v každom kroku.*

Požehnané Vianočné sviatky a v Novom roku veľa zdravia a božích milostí vyprosujú všetkým svojim spoluobčanom členovia klubu dôchodcov.



Ilustračné foto

SPOMIENKY VALÉRIE ILKOVEJ

Ako sme sa chystali na Vianoce, a ako sme ich prežívali...

Po sviatku Všetkých svätých, pretože sa krátili dni, aj čas sa akosi rýchlo míňal. Hneď po sviatku svätej Kataríny sa ukončili všetky zábavy a nastal čas Adventu.

Advent sme ako deti či mládež prežívali v duchu kresťanského príkladu našich rodičov a starých rodičov. Zúčastňovali sme sa rorátov - ranných adventných svätých omší, keď ešte za tmy so školskými taškami na chrbtoch sme sa ponáhľali do kostola. Mamy a staré mamy nás museli dobre naobliekať, lebo občas ukazoval teplomer až mínus 20°C, pri takejto zime praskali aj uhly (na vysvetlenie – pukali dreva v dreveniciach). Na roráty sme sa vždy tešili. Kostol bol vysvietený len sviečkami. Bolo to pre nás lákavé, lebo aj v rukách sme si držali sviečky. Po skončení svätej omše, dobre uzmení, pobrali sme sa do školy. Občas sme museli čakať, kým sa škola otvorila. Kto sa dostal do triedy medzi prvými bol vo výhode a rýchlo zabral miesto pri radiátore.

Počas adventu sa v našej dedine piekli oplátky.

V Ludrovej to mala na starosti pani kantorka Terka Olejníková. Pamätám, keď sa piekli na vyšnom konci, u pána Jána Habu, ešte v starej drevenici, niekedy aj u Klačkov na Zemianskej ulici (u rodičov pani Brigity Zelinkovej). Pani kantorka mala pripravený zoznam všetkých rodín aj s počtom členov. O roznášania sa starali deti.

V bielom batôžku mali tanier, naň sa uložili oplátky a pani kantorka každému povedala meno, do ktorého domu ich treba odniesť. Museli sme sa usilovať, lebo obísť celú dedinu v zime, niekedy aj v čapkanici, nebolo vôbec jednoduché. Každá gazdiná, keď si vybrala z batôžka darček, hneď opätovne vložila na prázdny tanier peniaze. Občas sa stalo, že krehký tovar sa v batôžku pomrvil, hlavne pri pádoch, no v rodinách to prijali s pochopením. Pri roznášaní nebolo potrebné pripomínať nám čísla domov, kde máme oplátky zanieť. Ako deti sme sa navštevovali a poviem to teraz celkom presvedčivo, mali sme zmapovanú celú dedinu. Poznali sme svojich spoluobčanov aj podľa mena, možno aj prímenia. Dnes je to už nemysliteľné.

Pri vstupe do každého domu sme predniesli vinš, ktorý nám pripravila pani kantorka. Pováčšine bol prednesený po svojom len dodatok sme

sa snažili veľmi zdôrazniť: „Pani kantorka vám posielala oplátky a necháva Vás pekne pozdravovať.“

Počas Adventu sa pripravovali salónky a kolekcie, no nebolo to pravidlo. V chudobnejších rodinách sa namiesto kockového cukru do salóniek vkladal kúsok drierka a kolekcie sa nerobili. Stromček sa obohatil červenými jablčkami. No a načo sme sa počas Adventu tešili najviac? Určite to bol deň svätého Mikuláša a na blížiace sa vianočné sviatky. Rodičia museli v tajnosti zabezpečiť stromček. V čase našich detských čias sa najčastejšie zdobila jedlička. Prenikavá vôňa ihličia sa šírila po celom dome. A stromček vydržal dlhšie aj vo vykúrenej izbe. Naši starí rodičia si zdobili borovicu a občas aj limbu. Dnes je to už vzácnosť. Naš stromček zdobili iba rodičia a to počas noci pred Štedrým dňom. Mali sme pevné presvedčenie, že stromček nosí Ježiško. Tak sme hneď po rannom vstávaní Ježiškovi poďakovali. V drevených domoch sa zdobili malé stromčeky a vešali sa na futro povaly, aby v izbe nezaberali miesto.

S príchodom Štedrého dňa bola od rána zamestnaná celá rodina. Ženy miesili chlieb, kysnuté koláče a opekance. Aj nám sa ušla práca pri pomáhaní v kuchyni, donáške vody či dreva. V tento deň sa obed nevaril. Museli sme sa postíť a to s prísľubom, že budeme pri Štedrej večery vidieť anjeličky. Popoludní sa prestieral Štedrovečerný stôl. Prikryl sa bielym ľanovým obrusom. Do stredu sa položil bochník chleba a vedľa neho krížik. Každému členovi rodiny sa pripravil tanier a lyžica (pribor sa vtedy pri Štedrej večery nepoužíval). Jeden tanier sa dával navyiac pre pectného alebo ako spomienka na člena rodiny, ktorý nás v tom roku opustil. Nás bolo pri Štedrovečernom stole najčastejšie desať. Bolo to krásne a rada na to spomínam. Na stôl sa ešte pripravili oplátky, jablká, cesnak, med, zákusky, kysnuté makové alebo aj tvarohové záviný, uvarené sušené ovocie (slivky, hrušky) a nádobka s obilím. Pod obrus sa vložili peniaze, aby nám počas roka nechýbali. Teplé jedlá sa na stôl priniesli tesne pred večerou. Bola to kyslá polievka so sušených hríbov, tiež opekance. U nás bolo zvykom posýpať ich makom. Dospelým sa pripravil aj prípitok a nám sa niekedy dostal dúšok z teplého uvareného vína. Ku hlavnému jedlu večere patrili ryby. V tom čase sa podávali údené makrely. No niekedy bol problém zohnať ich. Boli roky že sa na Štedrovečernom stole objavili iba rybacie konzervy. Ale ľudia kresťanského ducha v tento deň nesiahli ani po klobáse ani po rezňoch. A prežili! Len neskôr prišli do obchodov kapre a mrazené ryby, ktoré sa ako hlavné jedlo so zemiakovým šalátom podávajú dodnes. Opekance sa v rodinách posýpali makom (pestoval sa doma) tiež tvarohom. No boli rodiny, ktoré si vedeli pochutnať len na bryndzových. Dnes si tento obľúbený chod vylepšujeme orechovou posýpkou.

Pred samotnou večerou sa čakalo na zvonenie. Keď sa rozozvučali všetky kostolné zvony, len vtedy sa sadalo za prestretý stôl. Najstarší člen rodiny (u nás to bol starý otec Juraj) vstúpil do izby so zapálenou sviečkou a s pozdravom: „*Pochválený buď, Ježiš Kristus!*“

Položil sviečku na stôl ku krížiku a začali sme sa modliť modlitbu „Anjel Pána“. Potom otec prečítal zo Svätého písma príslušnú časť určenú na tento deň, aj s prosbou o požehnanie pripraveného jedla. Len potom sa mohlo začať večerať. Najprv sa ponúkol prípitok. Stará mama Kristína nám deťom urobila na čelo krížik s medom, aby sme boli po celý rok dobrý a sladký. Potom každému natrela oplátku medom. Otec sa ujal cesnaku a každému kúsok ponúkol. Mal nám zabezpečiť zdravie. Prekrojil aj jablčko. Ak bolo zdravé predpovedalo to, že budeme všetci zdraví, ak bolo červivé bola to predzvesť choroby. Veľmi sme sa na tieto predpovede nespoliehali. Boli to iba povery. No tradíciu bolo treba dodržať. Po oplátkach nám mama naberala hubovú polievku a opekance. Ak boli údené makrely tie nám deťom otec očistil od kostičiek. Chlieb sa pri štedrej večery nekrájal iba ulamoval. No a na ochutnávku koláčov a zákuskov nám po takej Štedrej večeri už v žalúdku miesto nezostalo.

Keď sme s večerou skončili spoločne sme sa pomodlili, poďakovali za dary a zaspievali si niektorú vianočnú pieseň. Najčastejšia bola „Plesajte všetci ľudia, už je narodený.“ Navzájom sme si povinovali sviatky a len potom sme dostali povolenie ísť na kontrolu pod stromček, či už bol u nás Ježiško.

Potom ešte starý otec zobral do dreveného koryčiatka (drevená nádoba) zo všetkých je-

dál, ktoré sme užívali počas večere, tiež obilie a išiel do maštale ponúkať aj svoj statok. Zvyšky jedál, ktoré zostali na stole sa prikryl obrusom, tým, ktorý bol na stole len jeho bočné nadol visiace časti sa prehodili na vrch stola. Upratoválo sa až ráno. Aj to bola tradícia.

Po vytešení sa z darčiekov sme sa vychystali na spievanie popod obloky. Najprv sme spolu (5 detí s otcom) išli do zadnej izby v našom dome zaspievať starým rodičom, s ktorými sme bývali a potom na nižný koniec ku druhým starým rodičom (rodičom nášho otca) a odtiaľ po všetkých újčekoch, tetkách na nižnom konci. Napokon sme s vrátili na vyšný koniec ku krstným rodičom a ku rodine nášho strýka. Keď sme to postíhali padlo rozhodnu-



tie ísť povinošovať pánu farárovi. Pridružili sa ku nám aj rodiny zo susedstva. Ak bol sneh vybrali sme sánky (cesty sa v tom čase neposýpali). Sanica dolu kopcom až na Kút bola perfektná. Aj na tieto chvíle máme krásne spomienky. Teta (gazdina pána farára) bola vychýrená kuchárka. Vedela pripraviť vynikajúce štrúdle, medovníky a zvlášť biskupský chlebič plný orechov a chutného ovocia. Občas sme sa tam stretli aj s vinšovníkmi z Liptovskej Štiavnice, či Štiavničky a vtedy tam bolo naozaj veselo.

Povinošovalo sa len vonku a vrátili sme sa domov. Pri návrate nás dospeláci chceli trochu nahnevať, posadali si na sánky, že ich máme potiahnuť až domov. No po pár metroch nás od tejto hlúposti oslobodili. Domov sme prišli poriadne unavení a uziemení. Aj keď sme sa tešili na polnočnú, únava mala silnú moc. Pospali sme ako nemluvnáta.

Na spev popod obloky si aj dnes radi zaspomínáme. Spevy sa rozliehali z každého dvora či priedomia. Je pre nás smutná skutočnosť, že tento krásny zvyk zaniká. Pod oknami sme radi ako deti spievali koledu:

- 1) Čo koho, do toho, ja Ježiška ľúbim, keď pôjdem na jarmok voľačo mu kúpim.
- 2) Červené jabĺčka, to sa pre Ježiška, čo sa rozveselí i jeho matička.
- 3) Raduj sa, vesel sa Betlehemska chasa, veď nám pán Boh požehnal nového Juhása, čo nám bude ovce pásť i kozičky jalové, kúpime mu kožuštek i bačkorky nové.

A tiež tradičné vianočné: Plesajte všetci ľudia, Dobrý pastier sa narodil, Z panny pán Ježiš je narodený.

Ešte musím spomenúť, že sme po skončení Štedrej večere zapalovali prskavky ako symbol rozžiarenej Betlehemskej hviezdy. Dnes už táto malá spomienka nahrádza petardami - „už je vraj iná doba“.

Podobne ako Štedrý deň, prežíval sa v našich rodinách aj posledný deň roka – deň Svätého Silvestra. Podvečer bývala v kostole ďakovná pobožnosť na ukončenie kalendárneho roka. Večera prebiehala podobne ako tá Štedrá ale bola obohatená o kapustnicu s klobásou a šunkou. Pri večery sa tiež chodilo spievať a zároveň povinošovať Nový rok. Na Nový rok sa po návštevách nechodilo. Starí ľudia vraveli: „ako na Nový rok, tak po celý rok“, to znamenalo, že ak si bol na návšteve na Nový rok, budeš

„rajzovať“ (chodiť) po celý rok.

Na Silvestra sa spievali pod oknami piesne – Vesel sa ľudské stvorenie, Nový rok boží. A neskôr aj pieseň „Ninaj búvaj sladko.“ V ktorom dome mali dievku súcu na vydať zaspievala sa aj pesnička: „Je v tomto dome pekná dievčina, čo by nám dala za liter vína. Dal by je Pán Boh bohatého muža, Jana, Joža lebo Matúša.“

A kde mali mládenca sa pridalo: „Je v tomto dome pekný mládenec, čo by nám on dal dukát na veniec. Dal by mu pán Boh bohatú ženu, Máriu, Hanu lebo Zuzanu.“

Po Novom roku bolo požehnanie domov (koleda). Okrem vdp. farára Maximiliána Špessa to bol aj dlhoročný pán kostolník Jozef Kubacka a aspoň dvaja miništranti, ktorí nosili kadidlo a sväteničku. Pri vstupe do domu zaspieval pán kostolník jeden verš piesne „Vesel sa ľudské stvorenie.“ Nahrádzal aj svätého Mikuláša lebo rozdával cukríky. Neboli zabalené len voľne vyspané v plechových krabičkách. Väčšinou to boli ladovky, či mandle. Aj na tie sme sa tešili. Len po koleda sme sa mohli hostiť aj na sladkostiach zo stromčeka.

A aké spomienky zostali na zašlé časy vám? Skúste sa o ne podeliť.

Dnes sa so svojimi spomienkami podelila Valéria Ilková.

Ilustračné fotografie: Archív Liptovského múzea v Ružomberku

Zo života našej školy a škôlky

Vyučovanie dištančnou formou, máme 34 žiakov

Súčasná obdoba je pre mnohých rodičov a žiakov náročná. Rodičia musia popri práci z domu zabezpečovať starostlivosť o celú domácnosť a o deti, pomáhať starým rodičom a i. Situácia, v ktorej sa nachádzame už dlhší čas, je nová pre všetkých – nielen pre žiakov, rodičov, ale aj pre školy a učiteľov.

Predošlý školský rok preveril naše schopnosti reagovať na zložitú rýchlo sa meniacu situáciu v súvislostiach s pandémiou ochorenia COVID-19. Spolu so zriaďovateľom sme vykonali množstvo opatrení, aby sme zabezpečili chod školy, vytvorili bezpečné prostredie pre našich žiakov aj zamestnancov. Počas mimoriadneho prerušenia školského vyučovania sa vzdelávanie realizovalo dištančnou formou prostredníctvom videohovorov a zadávaním úloh. Jeho podobu sme si zvolili podľa podmienok našich žiakov a pedagogických zamestnancov – využívali sme on-line platformy (skype, messenger, gmail a portál www.bezkriedy.sk). Všetci žiaci veľmi aktívne pracovali a zvládli túto neľahkú situáciu na jednotku.



I tento školský rok prináša mnohé obmedzenia a život na škole je o niečo chudobnejší o rôzne zaujímavé akcie, vystúpenia, a preto dôraz kladieme hlavne na kvalitné vzdelávanie, keďže nevieme v akej situácii sa môžeme ocitnúť. V súčasnosti máme v škole 34 žiakov. Každý ročník 1. – 4. funguje samostatne, čo nám umožňuje prístupovať k našim žiakom individuálne. Naším cieľom je vniesť do vyučovacieho procesu nové, moderné, kreatívne a inovačné metódy, formy práce, ktoré žiakom umožnia jednoduchšie získať, osvojiť si a zvládnuť nové učivo. Taktiež vedíme žiakov k samostatnosti, vzájomnej pomoci, spolupráci a tolerancii. Touto cestou sa chcem poďakovať vám, naši milí žiaci a rodičia, že usilovne pracujete a plníte si svoje školské povinnosti počas tohto náročného obdobia, ktoré trvá už od marca. Myslím si, že všetci môžeme povedať, že to zvládame výborne a my, učiteľky sa veľmi tešíme, že máme takých šikovných žiačikov. Zároveň vás chceme všetkých vyzvať k tomu, aby sme sa všetci správali zodpovedne, chránili seba aj druhých, boli ohľaduplní, nápomocní, trpezliví, a tak spoločne zvládli situácie, ktoré nám budúcnosť prinesie.

Prajeme vám všetkým požehnané sviatky, plné lásky a pokoja v kruhu svojich najbližších.

Jablkový deň (Svetový deň výživy)

Tento deň pripadol na 21. októbra. Jablká si takýto deň určite zaslúžia, pretože patria medzi naše najzdravšie ovocie. Veď aj ľudová múdrosť hovorí: Každý deň jablko, od lekára ďaleko...

Význam tohto štatnatého zázraku sme si pripomenuli aj v našej škole. Takže i učenie bolo – jablkové. Prečítali sme si zaujímavé informácie, tvorili básničky o jablku, počítali jablkové príklady, vyplňali zaujímavé pracovné listy, vyskúšali sme si vytvárať jabĺčka rôznymi technikami a nezabudli sme si ani zaspievať pieseň „Červené jablko“.

Samozrejme sme si pripravili aj výborný a chutný šalátik. Ku jablku sa pridala jeho kamarátka mrkvička. Bola to zdravá mňamka. Po dobrom pohostení sme sa vrhli do rôznych jablkových súťaží. Tancovali sme jablkový tanec, súťažili v nosení jablčok na stolnotenisovej rakete i hlave. Rôznymi aktivitami sme si utvrdili poznanie, že jablko je pre náš život mimoriadne dôležité. Tak sa rýchlo s chuťou do jedného zahryznite!

Soňa Firicová



Aj učenie je celkom iné – jablčkové

Tak, ako po iné roky, aj tento rok sme si spoločne s deťmi pripravili Posedenie pri jablčku. Avšak, tento rok nám koronakríza dovolila veľmi netradične, bez divákov, bez tvorivých dielní so starými rodičmi.

Celý deň sa niesol v znení jablčka. S deťmi sme sa porozprávali o jablčkách, o množstve vitamínov, ktoré v sebe skrývajú. Zaspievali sme si pesničky o jablčku, pili jablkovú šťavu, jedli nakrájané jablčka, vytvárali jablčka z rôzneho materiálu a vypracovali pracovné listy. Najzaujímavejšia aktivita pre deti bola príprava jablkového koláčika, ktorý za dobrým obedom ochutnali a rozdelili sa aj s kamarátmi z malej triedy.

Katarína Kostolná

Jeseň

Príchodom jesene sme pozornosť detí orientovali na aktuálne zmeny v prírode a zmeny počasia. Počas vychádzok sme u detí podporovali vytváranie kladného vzťahu k prírode a rozvíjali estetické vnímanie prírodných krás.

Vychádzky, ktoré sme realizovali do okolitej prírody sme využili na zbieranie prírodného materiálu - listov, konárikov, šípok, trniek, orechov... Tento materiál sme využili pri rôznych hrách a tvorivých aktivitách. Zhotovili sme postavičky a zvieratká z gaštanov, farebné listy sme využili vo výtvarných a pracovných činnostiach. Hotovými výrobkami sme si skrášlili interiér materskej školy.

Lubomíra Potocká

Veselé zúbky

V tomto jesennom období sme sa zamerali na ochranu zdravia a jednou z úloh bola aj starostlivosť o zúbky. Deti sa oboznámili, ktoré potraviny zúbkom škodia, ktoré sú pre ne osočné. Pesnička Mira Jaroša, pomohla deťom naučiť sa správnu techniku umývania zúbkov. Deti si vystrihli zubnú kefku z papiera, poskladali pohárik, vymodelovali si zúbky, čím si zdokonaľovali jemnú motoriku. Každý deň po obede si deti umývajú zúbky, čím nadobúdajú správny návyk starostlivosti o chrup.

Mária Hadačová

Padajú, padajú, zrelé gaštany

Jeseň je nádherným, pestrým a bohatým ročným obdobím. Ani tento rok nesklamala a zahrnula nás množstvom prírodného materiálu. „Padajú, padajú, zrelé gaštany....“ – práve slovami tejto piesne začína kreatívna práca v našej Materskej škole. Z detí sa stali malí umelci, ktorí vytvorili z gaštanov malých gaštankov, ježkov, pavučíkov. Gaštany využili aj na tvorbu obrazcov ako slimáka, domček, autíčko. Použili ich namiesto ceruzy a obkreslili si postavu kamarátov. Kreativita, fantázia a šikovnosť detí nemá hraníc a deti v našej škôlke sú toho dôkazom.

Monika Oravcová

Poďakovanie

Ruky pracovité museli skrehnúť, žiadalo sa im v rodnej zemi odpočinúť.

Dňa 21.08.2020 sme sa rozlúčili s naším zosnulým manželom, otcom, starým otcom, dedkom, bratom a krsným otcom **Františkom Kajúchom**, ktorý nás po dlhej chorobe opustil dňa 18. 08. 2020.

Touto cestou chcem poďakovať kňazom Jánovi Marhefkovi a Marekovi Forgáčovi a všetkým, ktorí napriek situácii, v ktorej dnes žijeme, prišli na poslednú rozlúčku.

Odpočinutie večné daj mu, Pane.

S poďakovaním
manželka **Mária Kajúchová**



Tvorba našich detí

VIANOCE

Na Vianoce všetci spolu
stretneme sa u stolu.

Večera fajná bola
filé, rezeň, šalát, štrúdla.

Už je čas na darčeky,
ocko s mamou dostali hrnčeky.

Sestra chcela koníka
a ja zasa poníka.

Všetci sa radujeme
a zdravie si doprajeme.

Alexandra Dutková, 4.A

TUČNIAKY ZOSEVERNÉHO PÓLU

Na severnom póle zima je,
tučniakom však dobre je.
Ale jednému zima je,
lebo býva v Afrike.
V Afrike je veľmi teplo,
tam si tučniak stavia hniezdo.
Zo severného pólu do Afriky
je dlhá cesta.
No, keď tučniak zvykne si,
tak postaví si hniezda.

*Saška Menderová,
Sofia Koščová, 4.A*

VIANOCE

Vianoce sú zimné sviatky,
keď nám sneží
my sme radi.
V izbe máme stromček veľký,
čakáme všetci na darčeky.

Veronika Kivoňová, 2.A

JEDLIČKA

Máme doma jedličku,
na jedličke hviezdíčku.
Hviezdíčka sa ligoce,
sú tu opäť Vianoce.

Letí anjeli s nádielkou,
prítom vrtí krídelkom.
Letí, letí, hádaj kam?
K dobrým deťom,
možno k vám.

Veronika Fábryová, 4.A

ŠTEDRÝ DEŇ

Stromček sa už ligoce,
lebo sa blížila Vianoce.

Na stôl pripravíme dobrôtky,
malé, veľké maškrtky.

Keď sa všetci pomodlíme,
darčeky si rozbalíme.

Potom príde nový rok,
tešíme sa heja – hop!

*Liliana Kajanová, Paulína
Lauková, Veronika Fillová, 3.A*

MIKULÁŠKA

Čižmičky si umyjeme,
na sladkosti pripravené.

Mikuláš, Mikuláš,
modlíme sa Otče náš.

V čižmičke už sladkosti,
maškrtím do sýtosti.

*Liliana Kajanová, Paulína
Lauková, Veronika Fillová, 3.A*

ZIMA UŽ PRÍDE

Štedrý deň sú sviatky,
Dostaneme darčeky aj kúsok lás-
ky.
V izbe máme stromček veľký,
A pod ním pekné darčeky.

Klárka Fillová, 2.A

JEŽIŠKO

Ježiško náš milý, príď medzi nás,
povečeraš s nami, bude to pekný čas.
Prinesieš nám darčeky,
budem veľmi rád,
ockovi a mamičke,
vykúziš radosť v nás.
Na Vianoce budeš s nami,
ty si láskou medzi nami.

Anabelka Kajanová, 2.A

SNEHULIAK PAMPULIAK

Bol raz jeden snehuliak
a volal sa Pampuliak.

Stretol jednu malú vložku
pošteklila ho po očku.

Vložka mu vraví:
„Máš niečo na tvári.“

Mrkvu veľkú ako strom,
stojí pred ním veľký dom.

Peťko Dutka, 4.A

Spomienka tohto storočia

Zrak dvíha sa a zrie dolinu,
kraj, kde opar kryje hrudu rodnú.
I slzu vyroniť musím, aj sa patrí.
Nad touto chvíľou,
čo majestátne vrhá radosť duši
azda zostať bez odozvy?
To sa sluší?

Ach nie, hriechom by bolo,
cít by hluchým zostal navždy,
keď by kolísku detských liet opustila
milota v duši.

Vždy, keď spomínam,
iné na um neprichodí,
len čas vianočný,
keď sedela rodina celá,
doma, pri kozube.

V onen večer krásny,
večer Svetla a Slova,
mysel' nie k práci,
lež k spásu znášala sa
i vzlietla iskierka nádeje znova,
že objatie to rodičovského domu
bude večné.

Otec vždy sediac za vrch stola,
krájal s tajuplnou maskou
ovocie sladké,
čo kedys prinieslo nám smrti tieň.

No matka, láskou teplého slova
a chuťou
materinských rúk vymietla
všetku neistotu.
Začínal nocou nový deň.

Aj dnes.
Mysľou upretou však nie na
Narodenie Pána,
lež na peniaz mrzký sadá
ľudské pokolenie
k stolu.
Zas tí, oni,
my a vždy iní, bez pocitu studu či viny
maríme to, čo Boh daroval nám.

Príchod svoj z neba.

Kto však srdce nechal kraju domoviny,
že čosi chýba badáme.
Zrazu zostávajú prázdne miesta,
po tých, čo milovali sme a oni nás.

Bolesť radosťou i v opak
pretínajú seba.
Dnes i zajtra,
u sviatočného stola,
keď Boh zimu trpí, brehom
tiahnu sane.

Ako zoláštne si to ustanovil, Pane.

Slza kotúľa sa po líci,
ľahé vedomie.

Práve na zimu si prišiel,
práve do jasiaľ, kde zohrievali Teba
nerozumné tvory.
Pre túto chvíľu trpkú, pre to
spomínanie, aby prestala tma hustnúť

Ako múdro si to naplánoval, Pane.

A keď v tejto perspektíve spomíname,
Už nevidno len hroby mojich drahých.
Lež zrod života nového, nádej,
Čo dávajú nám jasle.

Keď odovzdáme Tebe bôle,
Oheň smútku hasne.

Mária Anderssonová





Čas adventu, čas našej prípravy

Drahí bratia sestry. Možno ešte v našom vnútri a našej mysli rezonujú sviatky ktoré sme nedávno prežívali - sviatok Všetkých svätých a následne deň pamiatky na všetkých verných zosnulých.

Tento rok sme tieto sviatky prežívali inakšie ako sme boli zvyknutí. Nemali sme možnosť byť na cintoríne a stáť a modliť sa pri hrobe našich blízkych, ale o to viac sme si v našej mysli a pamäti mohli predstaviť život týchto našich zosnulých. Ako vlastne prežili svoj pozemský život? Ako vlastne využili ten veľký dar, ktorý dostali od dobrotivého Boha? Ako využili talenty, ktoré im Boh zveril? Ale aj my sami, každý z nás sme od Boha dostali dar života a určite aj veľa iných darov a talentov. Čas ktorý sme začali prežívať je čas Adventu. Tento čas do Vianočných sviatkov je vynikajúcim obdobím. Časom prípravy a očakávania narodenia Božieho Syna. Tento milostivý čas nám v našich domácnostiach a kostoloch pripomínajú adventné vence. Zvlášť deti sa nevedia dočkať, kedy budú Vianoce, koľkokrát sa ešte musia vyspať, aby to už bolo. Chýba im trpezlivosť. No nechýba trpezlivosť aj nám dospelým? Táto naša netrpezlivosť sa potom až veľmi jasne odráža nielen na našom vzťahu voči Bohu, ale aj v našich medziľudských vzťahoch.

Naše ľudské vypätie a enormné úsilie s ma-

teriálnou prípravou Vianoc nás necháva ľahostajných práve k dobrému, duchovnému a kresťanskému prežitiu Adventu, a tiež aj Vianoc. Práve doba a liturgia Adventu nás všetkých kresťanov pozýva k očakávaniu Vianoc, kedy Boh príde na tento náš svet. Ako veľmi výstižne znie Evanjelium ktoré v Advente čítame: „Budú znamenia na slnku a mesiaci i na hviezdach a na zemi budú národy plné úzkosti a zmätku z hukotu mora a vlnobitia. Ľudia budú zmierať od strachu a očakávania toho, čo príde na svet, lebo nebeské mocnosti sa budú chcieť. Vtedy uvidia Syna človeka prichádzať v oblaku s mocou a veľkou slávou. Keď sa to začne diať, vzpriamte sa, zdvihnite hlavu, lebo sa blíži vaše vykúpenie. Dávajte si pozor, aby vaše srdcia neotvaželi obžerstvom, opilstvom a starosťami o tento život, aby vás onen deň neprekvapil. Lebo príde ako osídlo na všetkých čo bývajú na povrchu zeme. Preto bďte celý čas a modlite sa, aby ste mohli uniknúť všetkému tomu, čo má prísť, a postaviť sa pred Syna človeka.“ (Lk 21, 25-2, 34-36).

Práve táto situácia z Evanjelia nás pozýva k očakávaniu a k modlitbe. Očakávanie tiež znamená nestrachovať sa. Očakávanie tiež znamená zahľadieť sa na svoj život, ktorý žijem. Očakávanie tiež znamená nasmerovať svoj život na Boha, teda kráčať v jeho línii, v jeho vôli. Modliť sa znamená byť vždy znova a znova v kontakte s Bohom. Nech som kdekoľvek a v akejkoľvek pozícii a postavení. Čakanie, alebo očakávanie a modlitba to musí byť aj náš postoj k Adventu.

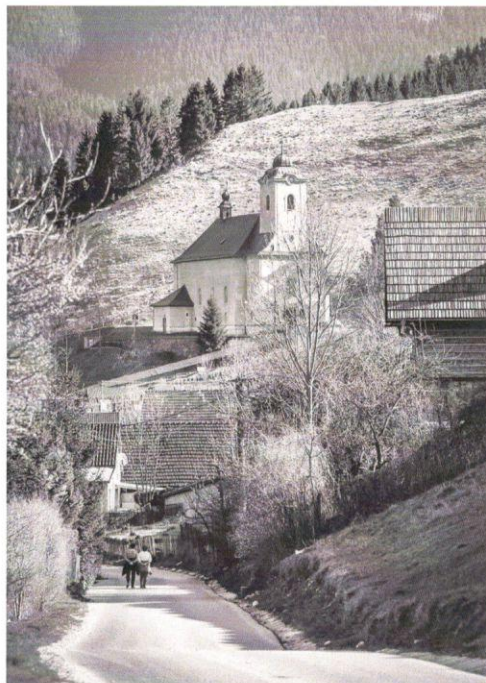
Možno sa nám z nášho vnútra derie otázka či sa to vôbec dá uskutočňovať. S Božou pomocou a úsilím človeka sa všetko dá zvládnuť. Možno pre naše rozhodnutie lepšie prežiť Advent a Vianoce pripájam tri kroky ktoré je potrebné urobiť. Prvým je mať odvahu k tomuto dlhému času. Druhým je, že ak sa podujmem na prežitie tohto času ako zodpovedný kresťan, aby to nebolo falošné.

Nakoniec, tretím krokom je počas tohto milostivého času nájsť si čas pre seba samého. Pre svoju vlastnú dušu a svoje osobné stretnutie s Bohom. Všetkým Vám želim, aby tohtoročný čas Adventu bol pre nás časom očakávania, bdenia a modlitby. Aby to nebol neužitočný čas, ale taký, ktorý pozdvihne život každého z nás viac k Bohu a tiež k ľuďom. Nech v celej našej farnosti prežijeme požehnaný čas Adventu a milostiplné Vianoce.

„Prosme Pána za všetkých ľudí, ktorí sa zodpovedne pripravujú na Vianočné sviatky, daruj im milosť, pokoj a čas v tieto požehnané dni Adventu.“

Ján Marhefka, farár

Ilustračné foto Štefánia Kmeťová



Nedeľa dňom pokoja?

Žijeme v dobe, kedy pomaly strácame pojem nielen o dňoch v týždni, ale aj o tom, či je noc a či deň. Chodíme do práce na „12tky“, na „osmičky“, ranné, poobedné, nočné smeny. Voľná nedeľa je niečo, o čom už väčšina ani neuvažuje.

Avšak, bolo by načase, aby sa nedeľa vrátila v hodnotovom rebríčku na ten pravý deň pracovného voľna, ktorý umožní rodinám, aby si po celotýždňových povinnostiach našli čas na seba a svojich najbližších. Využili ju na oddych po náročnom pracovnom týždni, na zrelaxovanie a načerpanie tak dôležitých fyzických aj psychických síl v tejto uponáhľanej a neľahkej dobe.

V dobe nie tak dávnej to bolo na dedine samozrejmosťou, že práce na poli, v lese a na hospodárstve sa vykonali počas 6 pracovných dní. Na nedeľu zostal zaslúžený oddych a nevyhnutná činnosť pri „obriadení statku“. Dnes sa už čoraz častejšie stáva, že pokojné nedeľné a sviatočné ráno preruší hluk spôsobený kosačkou na trávu, motorovou pílou, cirkulárom, miešačkou či terénnou motorkou alebo štvorkolkou.

Bolo by krásne keby myšlienka „voľnej, pokojnej“ nedele vzišla spontánne zo spoločnosti a povedomia občanov ako prirodzený zákon, ktorý nepotrebuje zákonné nariadenie. Preto prispějme k tomu každý z nás a rešpektujme nepísané pravidlo, že počas nedeľ a sviatkov prestaneme vykonávať hlučné práce na svojich pozemkoch v zastavanom území obce. Určite tak zvýšime kvalitu bývania v našej obci a zlepšime vzájomné spolunažívanie.

Ďakujeme.

Peter Slimák,
ilustračné foto Štefánia Kmeťová

Príbeh sv. Rity z Cascie

Vlastným menom Margarita Lotti, žila v rokoch 1377–1457. Talianska mystička, ktorá túžila byť od detstva v rehoľnom živote, ale na prianie rodičov sa ako 12-ročná vydala za vojaka.

So svojim grobianskym a roztopašným manželom žila 18 rokov. Mali dvoch synov – dvojčatá. Trpezlivo znášala od neho ponižovanie a neveru. Neskôr bol manžel zavraždený. Synovia chceli jeho smrť pomstiť. Rita sa úpenlivo modlila, aby sa nedopustili vraždy. Nakoniec zomreli skôr, ako sa uskutočnil úmysel.

Po ich smrti odišla do Augustiánskeho kláštora do Cascie r. 1407. Žila veľmi prísny životom. Dlhý čas trávila v modlitbách a meditáciách. Rozjímala veľa o Kristovom utrpení. Až nakoniec sa jej na hlave objavili stigmata od trňovej koruny. Príkladne sa starala o svoje spolusestry. Radila ľuďom,

ktorí boli zvlášť veľkými hriešnikmi. Ľudia si ju veľmi vážili. Ešte za jej života sa udialo veľa zázrakov. Keď zomrela r. 1457, rany na hlave jej zmizli. V kláštorenej záhrade zrazu rozkvitli ruže. Jej telo je dodnes neporušené.

V súčasnosti sa nachádzame v ťažkej dobe, ktorá si už vyžiadala veľmi veľa obetí a taktiež sa nachádzame v neriešiteľných životných situáciách. Preto sv. Rita je tou najvhodnejšou sväticou, ku ktorej by v súčasnosti mali smerovať naše prosby.

Sv. Rita, prosíme Ťa, pomáhaj nám v týchto ťažko riešiteľných situáciách. Oroduj za naše manželstvá, buď nám príkladom v Tvojej manželskej obetavosti, vernosti a oddanosti. Zdá sa, že záujem o život svätice je aj v dnešných časoch aktuálny. Ani čas neubral z jej lesku a výnimočnosti a jej hodnoty platia aj v súčasnosti.

Sv. Rita, obraciame sa na Teba s prosbou: „Oroduj za nás a za ukončenie pandémie.“ Veď si patrónkou „nemožných vecí“.

Veď si patrónkou všetkých ťažko riešiteľných životných situácií.

Mária Anderssonová, foto hellotravel.com



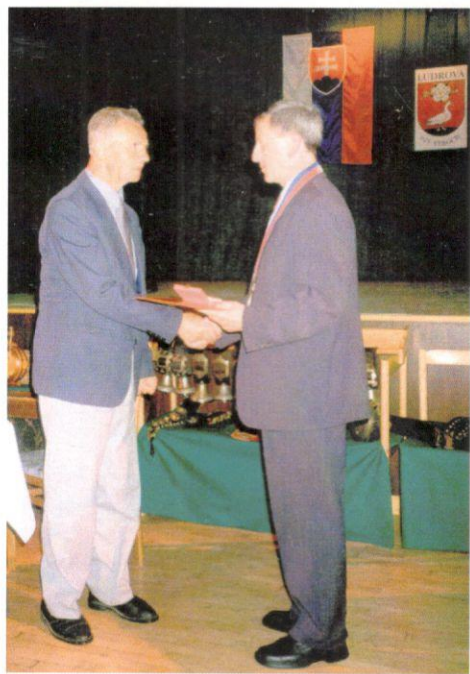
Významná osobnosť našej obce sa dožila krásneho jubilea - 90 rokov

Začiatkom novembra tohto roku sa dožil významného životného jubilea - 90 rokov - vzácný človek, učiteľ, kronikár, predseda hasičského zboru, režisér ochotníckeho divadla, hudobník, kultúrny dejateľ a pamätník obce Jozef Janiga.

V našej obci pôsobí prevažnú časť svojho života - v rôznych už spomenutých funkciách. Do dnešného dňa sa aktívne zapája do kultúrneho a spoločenského diania v obci. Jeho neoceniteľné spomienky a vedomosti sú pravidelne uverejňované v rôznych periodikách a publikáciách. Životné jubileá sú príležitosťou k ďakovaniu a v tomto prípade to platí obzvlášť. Ďakujeme Jozefovi Janigovi za jeho všestrannú a bohatú činnosť v našej obci, ktorú obetavo a s láskou vykonáva nielen pre občanov našej obce.

Prajeme mu ešte veľa krásnych chvíľ v kruhu najbližších a priateľov. Nech vás Pán požehnáva v ďalších rokoch vášho života a naplní ich dobrým zdravím a radosťou.

Všetko najlepšie praje starosta obce, poslanci Obecného zastupiteľstva a kolektív obecného úradu.



futbalový klub OŠK Ludrová

...a po 11. kole v aktuálnej sezóne prišla ďalšia zlá správa, keď sa znovu zhoršila situácia s pandémiou nového koronavírusu, a súťaž bola prerušená

Futbal poznačený pandémiou

Obzreli sme sa za netradičným futbalovým rokom OŠK Ludrová.

Ludrovský futbal začal ročník 2020/2021 podobne ako ročník 2019/2020 s mužstvom dospelých v 6.lige a tromi spoločnými žiackymi mužstvami s TJ Družstevník Lipt. Štiavnica pričom U11a U13 hrajú svoje domáce zápasy v Lipt. Štiavnici a najstarší žiaci U15 na ihrisku na Kratinách v Ludrovej.

Jesenná časť ročníka 2019/2020 nepriniesla pri mužoch očakávané výsledky, tak sme v zime pristúpili ku zmenám. Na trénerskej stoličke vystriedal Miroslava Žakovského Martin Chmela – náš dlhodobo zranený hráč mužstva dospelých. Aj v kádri nastali menšie zmeny, svoju bohatú futbalovú kariéru ukončil jeden z našich najlepších strelcov – Miroslav Laclavík a na hostovanie odišiel skúsený brankár Michal Kmeť, mužstvo doplnili Branislava Rúžička z Likavky a Vladimír Kiebel sa vrátil s hostovania. Tréningová morálka sa zlepšila, a tak sme očakávali aké ovocie tieto zmeny prinesú.

Rok 2020 začal veľmi smutnou správou pre fanúšikov futbalu. Všetky súťaže v ročníku 2019/2020 riadené LFZ (aj ostatnými zväzmi) boli na jar 2020 zrušené. Aj keď sme tento ročník po jesennej časti nemali najlepšie rozbehnutý, v zimnej príprave sme urobili veľký kus práce aby sme nemali záchranné práce.

Nakoniec sme už v tomto ročníku nenastúpili ale pokračovali sme naďalej v práci čo prinieslo úspech v novej sezóne 2020/2021. Po odohratí 10 kôl máme na konte 6 výhier 1 remízu a 3 prehry so skóre 20:12 a sme na 4 priečke. Prehrali sme len zápasy u najväčších aspirantoch

na postup Lipt. Teplou a Lipt. Jánom, aj to len o jeden gól. A krutá prehra 3:0 prišla hneď v prvom zápase vo Važci keď domáci mali výhodu dvoch pokutových kopov.

A po 11 kole prišla ďalšia zlá správa, keď sa

znova zhoršila situácia s pandémiou a súťaž prerušili.

Pavol Km

Ilustračné foto Rudolf Maškuri

TABUĽKA 6. LIGY

1	TJ Štart Liptovský Ján	11	8	1	2	29:14	25	
2	OŠK RENOP Liptovská Teplá	10	7	1	2	29:12	22	
3	ŠK Kriván Važec	10	7	1	2	31:18	22	
4	OŠK Ludrová	10	6	1	3	20:12	19	
5	Palúdzka	10	5	1	4	24:13	16	
6	TJ Družstevník Liptovská Kokava	11	4	2	5	10:13	14	
7	1. OFC Liptovské Sliache	10	3	4	3	17:20	13	
8	TJ Partizán Lubňa	10	3	3	4	16:16	12	
9	TJ Poľana Hubová	10	3	1	6	14:25	10	
10	OŠK Lisková	10	3	1	6	17:30	10	
11	ŠK Agro Baník Dúbrava	10	2	4	4	14:28	10	
12	OFK Liptovská Lúžna	10	3	0	7	21:29	9	
13	TJ Družba Smrečany - Žiar	10	0	4	6	10:22	4	
14	TJ Pribylina (odstúpené)	0	0	0	0	0:0	0	